

تغییر جنسیت از دیدگاه فقهی

www.ketab.ir

مبنا قمی

سرشناسه: قمی، مبینا، ۱۳۷۱-
 عنوان و نام پدیدآور: تغییر جنسیت از دیدگاه فقهی/مبینا قمی.
 مشخصات نشر: قم: امتداد حکمت، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری: ۹۴ ص؛ ۱۴/۵×۲۱×۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۴۲-۴۴۵-۸-۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت: کتابنامه، ص: ۱۰۰-۱۰۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: تغییر جنسیت (فقه)
 Sex change (Islamic law)
 تغییر جنسیت
 Sex change
 تغییر جنسیت -- ایران
 Sex change -- Iran
 BP۱۹۸/۶
 ۲۹۷/۳۷۹
 ۹۵۳۲۸
 رده بندی کتبی: ۳۷۹/۲۹۷
 رده بندی دهگانه: ۳۷۹/۲۹۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۳۲۸

www.ketab.ir

تغییر جنسیت از دیدگاه فقهی

مبینا قمی
امتداد حکمت
۹۷۸-۶۲۲-۳۴۲-۴۴۵-۸
اول، ۱۴۰۲
رقعی
۱۰۰
۶۰۰۰۰ تومان
۰۹۳۶۴۹۵۶۴۷۳-۰۹۹۲۸۲۷۱۱۰۵

نویسنده
ناشر
شابک
نوبت و سال چاپ
قطع کتاب
شمارگان
قیمت کتاب
تماس با ناشر

حق چاپ و نشر این کتاب متعلق به نویسنده است.

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۹

مقدمه..... ۱۰

□ بخش اول: مفهوم شناسی

تغییر جنسیت در لغت نامه..... ۱۵

تغییر جنسیت در اصطلاح پزشکی..... ۱۶

تغییر جنسیت در اصطلاح فقهی..... ۱۷

□ بخش دوم: معناشناسی تغییر جنسیت

فصل اول: معناشناسی تغییر جنسیت از نظر پزشکی..... ۲۱

مقدمه..... ۲۱

اختلالات رشد و نمو جنسی..... ۲۲

اختلال هویت جنسی..... ۲۳

سبب شناسی..... ۲۴

تشخیص و خصوصیت بالینی..... ۲۵

کودکان..... ۲۵

تشخیص افتراقی در کودکان..... ۲۷

نوجوانان و بزرگسالان..... ۲۸

سیر و پیش آگهی کودکان..... ۳۰

سیر و پیش آگهی بزرگسالان..... ۳۱

درمان کودکان..... ۳۲

درمان نوجوانان..... ۳۳

درمان بزرگسالان..... ۳۳

درمان هورمونی..... ۳۵

۳۷	اختلال هویت جنسی نامعین.....
۳۷	اختلال دو جنسیتی.....
۳۸	درمان.....
۴۰	فصل دوم: معناشناسی تغییر جنسیت از نظر فقهی .....
۴۰	مقدمه .....
۴۱	حکم تغییر جنسیت .....
۴۱	دیدگاه امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> در جواز تغییر جنسیت خنثی.....
۴۲	تمسک به قاعده اضطرار.....
۴۳	تمسک به قاعده عسر و حرج.....
۴۴	حکم تغییر جنسیت در خنثای مشکل و غیر مشکل .....
۴۵	تبدیل خنثی <small>مذکر</small> به <small>مذکر</small> .....
۴۵	حکم تغییر جنسیت <small>مذکر</small> به <small>مذکر</small> .....
۴۶	تغییر جنسیت به منظور کشف جنس.....
۴۶	حکم تغییر جنسیت افراد سالم و ترا جنسیت.....
۴۷	حکم تغییر جنسیت افراد سالم.....
۴۷	حکم تغییر جنسیت افراد ترا جنسیتی.....
۴۸	دیدگاه مخالفین تغییر جنسیت .....
۵۰	تحلیل و بررسی تغییر جنسیت در قرآن .....
	بررسی و تحلیل حرمت تغییر جنسیت به علت تشبیه مرد به زن یا برعکس
	۵۶
۶۲	دیدگاه موافقین تغییر جنسیت .....
۶۳	جواز تغییر جنسیت به دلیل عدم وجود دلیل بر حرمت آن .....
۶۳	جواز تغییر جنسیت و مسئله ملازمه حرام .....
۶۴	جواز تغییر جنسیت به استناد به اصل حلیت و اصل اباحه .....
۶۴	جواز تغییر جنسیت با استفاده از قاعده تسلیط .....

۶۶	جواز تغییر جنسیت بر اساس قاعده اضطرار.....
۶۶	جواز تغییر جنسیت به دلیل حدیث رفع.....
۶۷	تغییر جنسیت و عناوین خانوادگی.....
۶۷	تغییر جنسیت برادر یا خواهر.....
۶۸	تأثیر تغییر جنسیت بر قرابت‌های سببی و رضایی.....
۶۸	تغییر جنسیت در برادر.....
۶۹	تغییر جنسیت در دو خواهر.....
۶۹	تغییر جنسیت عمو و عمه.....
۶۹	جنسیت دایی و خاله.....
۷۲	تغییر جنسیت پدر بزرگ و مادر بزرگ و عناوین خانوادگی.....
۷۲	احکام فقهی تغییر جنسیت پس از ازدواج.....
۷۳	فتاوی مراجع و فقیهان معاصر.....
۷۳	فتوای امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> در مورد تغییر جنسیت.....
۷۳	جواز تغییر جنسیت.....
۷۳	تبدیل جنس واقعی.....
۷۳	تبدیل جنس ظاهری.....
۷۴	سقوط عده.....
۷۴	محرمیت.....
۷۴	نسبت به نزدیکان رضاعی.....
۷۴	استفتائاتی از امام خمینی <small>رحمته الله علیه</small> در مورد تغییر جنسیت.....
۷۵	فتاوی آیت الله سید علی خامنه‌ای <small>رحمته الله علیه</small> در باره تغییر جنسیت.....
۷۶	فتوای آیت الله شیخ محمد علی اراکی <small>رحمته الله علیه</small> در باره تغییر جنسیت.....
۷۶	فتوای آیت الله محمد تقی بهجت <small>رحمته الله علیه</small> .....
۷۷	فتوای آیت الله سید محسن خرازی در باری تغییر جنسیت.....
۷۹	فتوای آیت الله سید ابوالقاسم خوئی در باره تغییر جنسیت.....
۷۹	فتوای آیت الله سید علی سیستانی در باره تغییر جنسیت.....

۸۰	..... فتوای آیت الله لطف الله صافی گلپایگانی در باره تغییر جنسیت
۸۳	..... فتوای آیت الله شیخ یوسف صانعی درباره تغییر جنسیت
۸۵	..... فتوای آیت الله محمد فاضل لنکرانی درباره تغییر جنسیت
۸۶	..... فتوای آیت الله سید محمد رضا گلپایگانی درباره تغییر جنسیت
۸۷	..... فتوا آیت الله ناصر مکارم شیرازی درباره تغییر جنسیت
۹۰	..... فتوای آیت الله حسین نوری همدانی در باره تغییر جنسیت
۹۱	..... نتیجه
۹۳	..... منابع و ماخذ

www.ketab.ir

پیشگفتار

تغییر جنسیت به معنای تبدیل جنس پسر به دختر و یا برعکس به عنوان یک پدیده خارجی و نو ظهور زمینه ساز مباحث فراوان فقهی و حقوقی است و غالباً این مباحث در باب «حقوق خانواده» مطرح است. مانند جواز یا عدم جواز تغییر جنسیت دارای اهمیت است.

موضوع تغییر جنسیت به لحاظ وسعتش ارائه تحقیق جامع درباره آن دشوار به نظر می‌رسد از یک سو مسائل فقهی، حقوقی و قانونی و از سوی دیگر جنبه‌های روان کارانه و ارزش‌های اخلاقی و حتی جنبه‌های تاریخی فلسفی و اسطوره‌ای از تغییر جنسیت موضوعی ساخته است که مباحث مطروح درباره آن را پایان ناپذیر می‌کند.

امروزه بررسی مسئله «تغییر جنسیت» نه تنها از دید پزشکی مهم است بلکه به لحاظ مبحث فقهی و حقوقی نیز حائز اهمیت است.

در این کتاب بخش پزشکی و فقهی با مورد بررسی قرار داده و در آخر هم نظر علما را ذکر کرده است که علما عصر حاضر با توجه شرایطی با این عمل جراحی موافقت نموده‌اند.

بیشتر علما بر این نظر هستند که این عمل جراحی اگر با تجویز پزشک باشد و مفسده‌ای نداشته باشد و فقط برای درمان فرد مبتلا باشد، اشکالی ندارد.

مقدمه

ظهور مسائل جدید در عرصه تمدن امروزه سوالات فراوانی را در پی داشته است که پاسخ گویی به تمام آن‌ها نیازمند بررسی تخصصی هر مسئله در ابعاد مختلف و رفع ابهام‌های احتمالی از آن می‌باشد در این میان طرح این گونه مسائل باعث ابهاماتی در زمینه فقه و چگونگی پاسخ گویی فقیهان به مسائل جدید شده است. تکاپویی که اکنون در جهان مطرح است و از سال‌ها قبل مورد توجه قرار گرفته. همگان را واداشته که با عناوین مختلف به این مسائل بپردازند و خود را آماده پاسخ گویی آن‌ها بنمایند.

حضرت امام خمینی رحمته‌الله علیه هنگام نگارش کتاب تحریر الوسیله، بخشی را به عنوان «مسائل مستحدثه» به این مباحث اختصاص دادند و در آن بیمه، سفته، سرقتی، بانک‌ها بلیط بخت آزمایی، تلقیح مصنوعی، تشریح، تغییر جنسیت، رادیو و تلویزیون و برخی مسائل دیگر مطرح کردند. کتاب حاضر با عنوان رویکرد فقهی در مورد تغییر جنسیت به این مهم پرداخته و ابعاد مختلف مسئله را از نظر پزشکی و فتوای مراجع بررسی کرده است، زیرا این مسئله یکی از مسائل مورد ابتلا در عصر کنونی که همواره سوالات فراوانی را دارد. سوال از اصل جواز تغییر جنسیت و مسائلی که از نظر فقهی و حقوقی به دنبال دارد، چرا که این موضوع یکی از مسائل پیچیده و پرمناظره برای اذهان همگان است و مسائل روحی و روانی بسیاری را در پی خواهد داشت وضعیت حکم تغییر و عناوین خانوادگی از مسائل است که فقیهان زمان شناس مایه پاسخ گویی آن باشند.

این بنده حقیر در این کتاب در فصل یک مبحث پزشکی که شامل اختلالات رشد نمو جنسی، تشخیص هویت جنسی، سبب شناسی و

پرسیمان آنها در دوره‌های مختلف اعم از بزرگ سالان و نوجوانان، کودکان را مورد بررسی قرار می‌دهیم، همچنین فصل دوم که از لحاظ فقهی تغییر جنسیت را بررسی می‌کند بیانگر انواعی از جمله حکم تغییر جنسیت و جواز تغییر جنسیت با توجه به قاعده تسلیط، قاعده اضطرار و قاعده رفع و علاوه بر میان حکم فقها اهل تشیع فتوای اهل تسنن را بیان می‌کند و دیدگاه مخالفین هم بررسی می‌شود و در آخر هم دیدگاه علمای که درباره تغییر جنسیت حکم داده‌اند از آن علمای بزرگ سوال شده و جواب‌های مستند داده‌اند و مورد بررسی قرار داده‌ام.

که بنده حقیر با نگارش این کتاب ابعاد مختلف آن را مورد بررسی و پژوهش قرار داده‌ام امید است این گونه آثار در جهت حل مسائل جدید مورد توجه علاقه‌مندان قرار گیرد و موجب تلاش و تکاپو بیشتر در این گونه مسائل گردد.

www.ketab.ir